

[Marianne Jelved]

ning, men landbruget belaster også vores miljø, og befolkningens opmærksomhed med hensyn til produktionsmetoderne og kvaliteten af vores fødevarer stiger. Landbruget bidrager til landdistrikternes aktiviteter og servicemuligheder, og man kunne regne en lang række andre forhold op, hvor landbruget er involveret i samfundet. Samfundet som helhed har altså stor interesse i landbrugets fremtid, både af økonomiske, kulturelle og miljømæssige grunde.

Derfor var det faktisk med stor forventning, vi imødeså regeringens forslag til en handlingsplan for et bæredygtigt landbrug. Hvad er forklaringen mon på den strukturudvikling, vi har haft? På de miljøproblemer, vi kan konstatere? Hvordan får vi løst disse problemer, så miljøkrav m.v. kan klares, samtidig med at der er økonomisk sammenhæng i landbruget? Eller man kunne formulere det på en anden måde: Hvilke beslutninger skal der træffes for at få et miljømæssigt og økonomisk bæredygtigt landbrug?

Handlingsplanen strammer nogle allerede kendte styringsmidler, regler og den slags op og forsøger at godtgøre, at disse stramninger sammen med marginaliseringer og andet vil føre til, at vandmiljøplanens målsætning vil blive nået i år 2000. Handlingsplanen fremskriver to udviklingstendenser i EF's kendte landbrugspolitik, halvering henholdsvis afskaffelse af prisstøtten i år 2004, og ud fra modelberegningerne konstaterer handlingsplanen ganske forudsigeligt, at den strukturudvikling, vi har set, skam vil fortsætte, det vil sige færre og større bedrifter, hvor kvægbedrifterne måske lige vil klare sig og svinebedrifterne vil klare sig lidt bedre, mens planteavlerne vil få økonomiske problemer. Det var ret forudsigeligt.

Landbrugslov og finansieringsmuligheder skønnes der ikke at være behov for at ændre, eftersom det allerede er sket inden for de sidste par år, står der sandelig. Jamen nu står vi med en ny opgave: at få et bæredygtigt landbrug, og det omfatter altså også landbrugslov og finansiering. Regeringens »vision« for landbruget er åbenbart en række deltidsbrug, der ikke er så afhængige af indtjeningen ved landbruget, at det gør noget, og mere end en halvering af heltidsbrugene, dvs. et antal på 15.000-20.000 heltidsbedrifter inden for rammerne af EF's landbrugspolitik, som det er kendt i dag. Det er alt i alt en defensiv handlingsplan eller en laden stå

til-handlingsplan, ja, i virkeligheden er det ikke engang en handlingsplan, det er en fremskrivning af, hvorledes den såkaldte udvikling, som den er kendt i dag, vil ændre landbrugsstrukturen.

Forestiller regeringen sig virkelig, at EF vil erstatte den nuværende landbrugspolitik med prisgarantier, som vi kender det, med en fjernelse af enhver form for støtte til EF's landbrug? Hvorfor i alverden skulle EF's landbrugskommissær så komme med forslag til en anden slags støtte, som ganske pr. rygmarsvrefleks og nærmest med hysterisk stemmeføring blev afvist både af landbruget og af regeringen? Og hvordan forestiller regeringen sig overhovedet, at unge landmænd i år 2004 skal kunne etablere sig, når vi har den type store bedrifter, der vil blive resultatet af den fremskrivning, handlingsplanen beskriver? Det vil jeg være meget interesseret i at høre om.

Det Radikale Venstre ønsker et bæredygtigt landbrug, hvor miljø og økonomi hænger sammen. Vi er til gengæld også parate til at vedkende os, at det ikke er gratis for samfundet at stille den slags krav. Vi mener, det er nødvendigt, at vi diskuterer også i denne sammenhæng, hvilken landbrugspolitik Danmark ønsker i EF. EF's landbrugspolitik har jo bidraget stærkt til den strukturudvikling, vi har haft med færre og større bedrifter og med mere intensiveret drift, og dermed til de miljøproblemer, vi står med i dag. Vi bør vurdere det og diskutere, hvad der skal til for at få en mere varieret strukturudvikling. Det vil formentlig kræve ændringer i den nuværende landbrugslov, hvis vi skal have et varieret, bæredygtigt landbrug.

Hvad angår miljødelen i planen, må jeg kraftigt understrege, at det for Det Radikale Venstre ikke er tilfredsstillende, at vandmiljøplanens mål først skal nås i år 2000.

Handlingsplanen siger, at husdyrgødning skal anvendes optimalt eller bruges i biogasanlæg. – Ja, det kan ingen være uenig i. Handelsgødningsforbruget skal reduceres. – Ja, det er rigtigt, det skal det. Der skal være obligatoriske gødningsplaner. – Ja, det skal der allerede i dag. Der skal også være en godtgørelse af, at man lever op til gødningsplanerne for den enkelte bedrift. – Ja, det var da et minimum.

Efter Det Radikale Venstres mening burde vi nok se på hver landbrugsbedrift som en virksomhed på lige fod med alle andre virksomhe-